

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ЗМІСТУ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ**

*Схвалено на засіданні Науково-методичної ради
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
23 квітня 2013 р. (протокол № 3)*

1. **Самостійна робота студента** – це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Відповідно до п. 3.10.1 Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах, затвердженого наказом МОН України від 2.06.1993 р., **самостійна робота студента** є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, визначається навчальним планом і становить не менше 1/3 і не більше 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретної дисципліни.

Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи студентів визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньо-професійної програми.

Самостійна робота студента повинна бути конкретною за своєю спрямованістю і супроводжуватися ефективним контролем та оцінкою її результатів.

2. **Зміст самостійної роботи** студента полягає в науково обґрунтованій системі дидактично та методично оформленого навчального матеріалу і визначається з урахуванням структурно-логічної схеми підготовки фахівців, яку відображено в освітньо-професійній програмі та робочому навчальному плані. Зміст самостійної роботи студента з кожної *навчальної дисципліни* визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Вимоги до змісту *курсової, кваліфікаційної, дипломної, магістерської* роботи визначаються кафедрою з урахуванням освітньо-професійної програми підготовки бакалавра, спеціаліста, магістра.

Зміст завдань для самостійної роботи, які виконуються в період *практик* (навчальних, виробничих, педагогічних, переддипломних тощо), конкретизується в робочих програмах практик.

3. У ході самостійної роботи студент:

- засвоює теоретичний матеріал з навчальної дисципліни, що вивчається (засвоєння лекційного курсу, а також окремих його розділів, тем, положень і т. д.);
- закріплює знання теоретичного матеріалу, використовуючи необхідний інструментарій практичним шляхом (розв'язання задач, виконання розрахунково-графічних робіт, виконання контрольних робіт, тестів для самоперевірки, тестів з фізичної підготовленості);
- застосовує отримані знання і практичні навички для аналізу ситуацій і вироблення правильного рішення (підготовка до групової дискусії, підготовча робота в рамках ділової гри, письмовий аналіз конкретної ситуації, розробка мистецьких проектів, під час участі та організації спортивних заходів тощо);
- застосовує отримані знання та уміння для формування власної позиції, теорії, моделі (написання курсової, кваліфікаційної, дипломної, магістерської роботи, наукової доповіді, статті, науково-дослідної роботи).

4. Самостійна робота з навчальної дисципліни для студентів може включати різні *форми*, які визначаються робочою програмою, залежно від мети, завдань та змісту навчальної дисципліни, специфікою напряму підготовки, спеціальності. Умовно самостійну роботу студентів можна розділити на *базову* і *додаткову*.

5. **Базова самостійна робота** забезпечує підготовку студента до аудиторних занять і контрольних заходів з усіх навчальних дисциплін навчального плану. Результати цієї підготовки виявляються в активності студента на заняттях, при виконанні ним контрольних робіт, тестових завдань й інших видів робіт.

Базова самостійна робота студентів може включати такі види робіт:

- опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури;
- пошук (підбір) і огляд літератури і електронних джерел інформації з індивідуально заданої проблеми навчального курсу;
- виконання домашніх завдань;
- переклад текстів з іноземних мов;
- лінгвістичний / стилістичний аналіз текстів;
- самостійна творча робота (вивчення музичних творів, робота над роллю, створення творів образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва, дизайну);
- самостійне прослуховування музичних творів;
- розвиток фізичних якостей, удосконалення техніки і тактики з обраних видів спорту, розвиток особистісних психологічних характеристик для покращання спортивної результативності;
- вивчення матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- практикум з навчальної дисципліни з використанням програмного забезпечення;
- підготовка до лабораторних робіт, практичних (семінарських) занять;
- підготовка до написання контрольних робіт, інших форм поточного контролю;
- систематизація вивченого матеріалу перед семестровим екзаменом.

6. *Додаткова самостійна робота* спрямована на поглиблення і закріплення знань студента, розвиток аналітичних навичок з проблематики навчальної дисципліни. Вона може включати такі види робіт:

- науково-дослідницька робота, участь у наукових студентських конференціях, турнірах, семінарах і олімпіадах;
- аналіз наукових публікацій з визначеної викладачем теми;

- аналіз статистичних і фактичних матеріалів за заданою темою, проведення розрахунків, складання схем і побудова моделей на основі статистичних матеріалів;
- проведення соціологічних, маркетингових та інших статистичних досліджень у позааудиторний час;
- написання реферату, есе за заданою проблематикою;
- написання творів, газетних статей, складання віршів, розробка сценаріїв;
- підготовка рецензії на наукову статтю;
- бібліографічний огляд літератури за заданою проблематикою;
- розробка мультимедійної презентації;
- написання комп'ютерної програми;
- розробка системи вправ, практичних задач, ситуативних завдань (діалоги, полілоги, монологи, проекти, дискусія);
- опрацювання неадаптованих художніх/публіцистичних текстів;
- виконання індивідуальних графічних завдань;
- підготовка хронологічних таблиць;
- оформлення карт, таблиць і схем;
- підготовка термінологічних словників;
- розробка конспектів уроків із фізичної культури, положень про спортивні змагання та сценаріїв спортивно-оздоровчих заходів
- та ін.

7. Самостійна робота *забезпечується*:

- інформаційними ресурсами (довідники, підручники, навчальні посібники, банки індивідуальних завдань тощо);
- електронно-обчислювальною технікою;
- бібліотечними приміщеннями і ресурсами, навчальними кабінетами, комп'ютерними класами, лабораторіями, фонокабінетами, художніми майстернями тощо;

- спортивними спорудами, інвентарем та відповідною спортивною формою;
- методичними матеріалами (вказівки, практикуми, рекомендаціями і т.п.);
- матеріалами для здійснення контролю (екзаменаційні білети, контрольні завдання, тести і т.п.);
- консультаціями з боку викладача;
- можливістю публічного обговорення теоретичних або практичних результатів, отриманих студентом самостійно (диспути, круглі столи, наукові семінари, конференції, олімпіади, конкурси).

8. Самостійна робота студента забезпечується системою **навчально-методичних засобів**, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни, а саме:

- програми з усіх навчальних дисциплін;
- програми усіх видів практик;
- підручники, навчальні посібники, інша навчально-методична література;
- наукова, фахова монографічна і періодична література;
- інструктивно-методичні матеріали, вказівки до семінарських, практичних і лабораторних занять;
- завдання до семінарських, практичних і лабораторних занять;
- контрольні роботи з навчальних дисциплін;
- методичні вказівки до виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань;
- методичні вказівки до виконання курсових, кваліфікаційних, дипломних, магістерських робіт;
- переліки тестових питань.

Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента.

Методичні вказівки (рекомендації) укладаються відповідно до «Вимог до навчальних видань в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», затверджених Науково-методичною радою університету (протокол №3 від 23 квітня 2013 р.).

9. **Контроль самостійної роботи** і оцінка її результатів включає:

- самоконтроль і самооцінку студента;
- контроль і оцінку з боку викладача, кафедри, дирекції/деканату, ректорату, державних екзаменаційних і атестаційних комісій, державних інспекцій та ін.

Основними формами контролю самостійної роботи є:

- проведення екзамену;
- тестування;
- колоквіум;
- проведення контрольних робіт;
- письмові чи усні опитування студентів;
- перевірка домашніх завдань;
- перевірка індивідуальних завдань;
- перевірка творчих завдань;
- академконцерт, перегляд творчих робіт, технічний залік;
- контроль за станом фізичної підготовленості та перевірка рівня засвоєння техніки та тактики з видів спорту
- захист реферату;
- захист курсової роботи (проекту).
- та інше.

10. **Результативність виконання** конкретних завдань для самостійної роботи студента оцінюється в балах, кількість яких може бути різною для різних типів завдань і визначається в межах окремого факультету (інституту) або кафедри. Повний перелік завдань для самостійної та індивідуальної роботи, їх оцінка, терміни та умови виконання доводяться до відома студентів на початку вивчення навчальної дисципліни.